

Belgische Kamer van volksvertegenwoordigers

BUITENGEWONE ZITTING 1999 (*)

10 AUGUSTUS 1999

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van de wet van
27 februari 1987 betreffende de
tegemoetkomingen aan
gehandicapten op het stuk van de
tegemoetkoming voor hulp
aan bejaarden**

**(Ingediend door mevrouw Greta D'hondt
en de heer Luc Goutry)**

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Dit voorstel neemt de tekst over van het wetsvoorstel n° 40/1-1995 (B.Z.).

Onze samenleving veroudert onder invloed van demografische en maatschappelijke factoren. De vergrijzing van de bevolking is een dubbel fenomeen : het aantal ouderen neemt niet alleen toe, maar bovendien zijn de hoogbejaarden een groeiende groep binnen deze bevolkingscategorie. Deze laatste vragen omwille van hun vergevorderde leeftijd en de daarmee veelal gepaard gaande verminderde zelfredzaamheid, meer zorg en hulp van derden.

Samen met deze demografische evolutie is een bewustwordingsproces op gang gekomen, waarbij de bejaarden een eigen plaats opeisen in de samenleving en de belangrijke beslissingen in het leven zelf en in alle vrijheid willen nemen.

Deze mondige ouderen willen zelf bepalen waar zij hun oude dag doorbrengen, thuis of in een instelling.

(*) Eerste zitting van de 50e zittingsperiode.

Chambre des représentants de Belgique

SESSION EXTRAORDINAIRE 1999 (*)

10 AOÛT 1999

PROPOSITION DE LOI

**modifiant la loi du 27 février 1987
relative aux allocations aux
handicapés, en ce qui concerne
le régime de l'allocation pour l'aide
aux personnes âgées**

**(Déposée par Mme Greta D'Hondt
et M. Luc Goutry)**

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

La présente proposition reprend le texte de la proposition de loi n° 40/1-1995 (S.E.).

Notre société vieillit sous l'influence de facteurs démographiques et sociaux. Le vieillissement de la population présente un double aspect : les personnes âgées sont de plus en plus nombreuses et, parmi elles, les personnes très âgées constituent un groupe grandissant. Ces dernières réclament davantage de soins et une plus grande aide de tiers en raison de la perte d'autonomie qui résulte de leur âge avancé.

Cette évolution démographique s'accompagne d'une prise de conscience qui incite les personnes âgées à revendiquer une place spécifique dans la société et à prendre elles-mêmes, en toute liberté, les décisions importantes concernant leur vie.

Ces personnes âgées, qui ont gardé un esprit indépendant, entendent décider elles-mêmes si elles pas-

(*) Première session de la 50e législature.

De voorkeur gaat in veruit de meeste gevallen uit naar het vertrouwde thuismilieu.

Een mensgericht ouderenbeleid moet de ouderen daartoe zoveel mogelijk de kans geven en de betaalbaarheid van de nodige zorgen voor de hulpbehoevende bejaarden garanderen, ongeacht of ze thuis of in een instelling verblijven.

De demografische verschuivingen leiden tot nieuwe verhoudingen tussen de generaties. Dit opent perspectieven op een nieuw harmonieus evenwicht waarbij de solidariteit binnen en tussen de generaties gestimuleerd wordt, zowel ten voordele van de afhankelijke als van de nog actieve, gezonde bejaarde.

Bij het zoeken naar de nodige financiële middelen zal op deze solidariteit een beroep moeten worden gedaan.

Dit wetsvoorstel beoogt een verfijning van het bestaande stelsel van tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden, waardoor de situatie van de meest-hulpbehoevende bejaarden kan worden verbeterd.

Korte beschrijving van het huidige stelsel van de tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden

De tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden is een residuaire financiële tegemoetkoming voor bejaarden met een verminderde zelfredzaamheid in het dagelijks functioneren; de tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden sluit derhalve aan bij de doelstelling die wij nastreven en is daarom het ideale uitgangspunt voor nieuwe initiatieven ten gunste van deze doelgroep.

De tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden wordt toegekend aan de persoon die tenminste 65 jaar oud is en bij wie een gebrek aan of een vermindering van de zelfredzaamheid is vastgesteld.

Het bedrag van de tegemoetkoming is een forfaitair bedrag dat verschilt in functie van de graad van zelfredzaamheid en naargelang de categorie waartoe de betrokkene behoort.

Voor het bepalen van de categorie worden punten toegekend volgens een medisch sociale schaal waarbij wordt rekening gehouden met volgende factoren :

- verblijfsmogelijkheden;
- mogelijkheid om zijn voedsel te nuttigen of te gebruiken;
- mogelijkheid om in te staan voor de persoonlijke hygiëne en zich te kleden;
- mogelijkheid de woning te onderhouden en huishoudelijk werk te verrichten;
- mogelijkheid te leven zonder toezicht, bewust te zijn van gevaar en het te kunnen vermijden;
- mogelijkheid tot communicatie en sociaal contact.

seront leurs vieux jours chez elles ou dans une institution. Dans la plupart des cas, elles préfèrent de loin rester dans leur environnement familial.

Une politique du troisième âge axée sur la personne doit leur en offrir la possibilité autant que faire se peut et doit permettre à celles d'entre elles qui sont dépendantes de financer les soins dont elles ont besoin, qu'elles résident chez elles ou dans une institution.

Les glissements démographiques engendrent de nouvelles relations entre les générations. Ils mettent en perspective un nouvel équilibre harmonieux favorisant la solidarité à l'intérieur des générations et entre celles-ci, et ce, tant au profit des personnes âgées dépendantes que de celles qui restent en bonne santé et actives.

Il faudra faire appel à cette solidarité dans la recherche des moyens financiers nécessaires.

La présente proposition vise à affiner le régime de l'allocation pour l'aide aux personnes âgées, afin d'améliorer la situation des personnes âgées les plus dépendantes.

Esquisse du régime actuel de l'allocation pour l'aide aux personnes âgées

L'allocation pour l'aide aux personnes âgées est une intervention financière résiduelle en faveur des personnes âgées présentant une perte d'autonomie dans la vie quotidienne; cette allocation sert donc à l'objectif que nous poursuivons et constitue dès lors le point de départ idéal de nouvelles initiatives en faveur de cette catégorie de personnes.

L'allocation pour l'aide aux personnes âgées est accordée aux personnes âgées de 65 ans au moins chez qui on a constaté un manque ou une perte d'autonomie.

L'allocation est forfaitaire et son montant varie en fonction du degré d'autonomie et suivant la catégorie dont les intéressés font partie.

Pour déterminer cette catégorie, on attribue des points selon une échelle médico-sociale tenant compte des facteurs suivants :

- possibilité d'habiter chez soi ou ailleurs;
- possibilité d'absorber ou de préparer sa nourriture;
- possibilité d'assurer son hygiène personnelle et de s'habiller;
- possibilité d'entretenir son habitat et d'accomplir des tâches ménagères;
- possibilité de vivre sans surveillance, d'être conscient des dangers et d'être en mesure de les éviter;
- possibilité de communiquer et d'avoir des contacts sociaux.

Het bedrag van de tegemoetkoming wordt vermindert met de inkomens van de bejaarde, van zijn echtgenoot of van de persoon met wie hij een huishouden vormt, voor zover die inkomens bepaalde grenzen overschrijden.

In principe worden alle inkomens in aanmerking genomen. Een aantal inkomsten werden evenwel vrijgesteld.

Wanneer de bejaarde, geheel of gedeeltelijk ten laste van de overheid of van een sociale zekerheidsinstelling, gedurende tenminste drie opeenvolgende maanden in een instelling verblijft, wordt 2/3 van het bedrag van de tegemoetkoming niet uitbetaald.

Bij opname in een instelling, geheel of gedeeltelijk op kosten van de overheid, een openbare dienst of een sociale zekerheidsinstelling, wordt de uitbetaling van de tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden voor 2/3 geschorst indien de duur van de opname minstens drie opeenvolgende maanden bedraagt.

De hoge dagprijzen verantwoorden het volledig behoud van de tegemoetkoming bij opname in een instelling, andere dan een ziekenhuis.

Wij stellen voor de vermindering van de tegemoetkoming met 2/3 bij opname in een instelling ongedaan te maken. Ons voorstel geldt evenwel niet bij opname in een ziekenhuis (de ligdagprijs betaald door het RIZIV is veel hoger).

Dit zou geen al te grote meeruitgave met zich meebrengen.

Het OCMW verleent nu immers in veel gevallen al een tegemoetkoming in de verblijfskosten van rusthuisbewoners. Als de tegemoetkoming volledig zal toegekend worden, ook bij opname in een instelling, zal een groot deel van de OCMW-tegemoetkomingen niet meer noodzakelijk zijn. De kosten zullen verschoven worden van de OCMW's (gemeenten) naar de nationale overheid, wat eigenlijk rechtvaardiger is. Het OCMW is immers het laatste vangnet, waarop een beroep gedaan wordt als de mogelijkheden van andere sociale uitkeringen uitgeput zijn. De federale overheid ontloopt haar verantwoordelijkheid voor een stuk door de tegemoetkoming met 2/3 te schrappen.

Dit voorstel sluit trouwens aan bij de opties van de Vlaamse zorgverzekering.

Financiering

De tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden wordt gefinancierd uit algemene middelen.

De nodige financiële ruimte moet gevonden kunnen worden om deze minimale voorstellen te realiseren. Iedereen zal solidair zijn met de zwaksten.

Le montant de l'allocation est diminué des revenus de la personne âgée, de son conjoint ou de la personne avec laquelle elle forme un ménage, dans la mesure où ces revenus dépassent certains plafonds.

En principe, on tient compte de tous les revenus. Un certain nombre de revenus sont toutefois exemptés.

Lorsque la personne âgée se trouvant totalement ou partiellement à charge des pouvoirs publics ou d'un organisme de sécurité sociale séjourne dans une institution pendant trois mois successifs au moins, les 2/3 de l'allocation ne sont pas versés.

En cas d'admission dans une institution, totalement ou partiellement aux frais des pouvoirs publics, d'un service public ou d'un organisme de sécurité sociale, le paiement de l'allocation pour l'aide aux personnes âgées est suspendu à raison des deux tiers si la durée de l'admission est d'au moins trois mois successifs.

Le niveau élevé des prix de la journée justifie le maintien intégral de l'allocation en cas d'admission dans une institution autre qu'hospitalière.

Nous proposons de supprimer la réduction de l'allocation à raison des deux tiers en cas d'admission dans une institution. Notre proposition ne s'applique toutefois pas dans les cas d'hospitalisation (le prix de la journée d'entretien payé par l'INAMI étant beaucoup plus élevé).

Cette mesure n'entraînerait pas une dépense supplémentaire trop élevée.

En effet, le CPAS intervient actuellement très souvent dans les frais de séjour des résidents de maisons de repos. Lorsque l'allocation sera également accordée intégralement en cas d'admission dans une institution, une grande partie des interventions des CPAS ne seront plus nécessaires. Les frais devront être supportés, non plus par les CPAS (communes), mais par le pouvoir national, ce qui est en fait plus équitable. En effet, le CPAS fait fonction de dernier « filet de sécurité » lorsqu'il n'est plus possible d'obtenir le bénéfice d'autres prestations sociales. Le pouvoir fédéral se soustrait partiellement à ses responsabilités en supprimant les deux tiers de l'allocation.

La présente proposition est d'ailleurs conforme aux options retenues dans le système d'assurance en matière de soins appliqué en Communauté flamande.

Financement

L'allocation pour l'aide aux personnes âgées est financée au moyen des ressources générales.

Il doit être possible de dégager les moyens financiers nécessaires à la mise en œuvre de ces propositions minimales, de manière à mettre la solidarité de tous au service des plus faibles de nos concitoyens.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Art. 2

Overeenkomstig artikel 12, § 1, van de wet van 27 februari 1987 wordt bij opname in een instelling, geheel of gedeeltelijk op kosten van de overheid, een openbare dienst of een sociale zekerheidsinstelling, de uitbetaling van de tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden voor 2/3 geschorst indien de duur van de opname minstens drie opeenvolgende maanden bedraagt. De integratietegemoetkoming wordt in dergelijk geval voor 1/3 opgeschort.

Dit betekent dat iedere bejaarde die in een instelling verblijft en zelf zijn ligdagprijs betaalt, zijn tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden ontvangt zonder vermindering. Als het OCMW daarentegen optreedt, wordt de tegemoetkoming met 2/3 verminderd.

De hoge dagprijzen verantwoorden naar onze mening het volledig behoud van de tegemoetkoming bij opname in een instelling voor bejaarden.

G. D'HONDT
L. GOUTRY

COMMENTAIRE DES ARTICLES

Art. 2

En vertu de l'article 12, § 1er, de la loi du 27 février 1987, le paiement de l'allocation pour l'aide aux personnes âgées est suspendu pour deux tiers en cas d'admission du handicapé dans une institution totalement ou partiellement à charge des pouvoirs publics, d'un service public ou d'un organisme de sécurité sociale, si la durée de son admission est de trois mois consécutifs au moins. En pareil cas, l'allocation d'intégration est suspendue pour un tiers.

Cela signifie que toute personne âgée qui réside dans une institution et qui paie elle-même sa journée d'entretien perçoit une allocation non réduite pour l'aide aux personnes âgées. En revanche, si le CPAS intervient, l'allocation est réduite des deux tiers.

Le niveau élevé des prix de la journée justifie, à notre avis, le maintien intégral de l'allocation en cas d'admission dans une institution pour personnes âgées.

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

In artikel 12, § 1, van de wet van 27 februari 1987 betreffende de tegemoetkomingen aan gehandicapten, worden tussen de woorden « integratietegemoetkoming en » en de woorden « voor twee derde » de woorden « enkel bij opname in een ziekenhuis » ingevoegd.

20 juli 1999.

G. D'HONDT
L. GOUTRY

PROPOSITION DE LOI

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

À l'article 12, § 1er, de la loi du 27 février 1987 relative aux allocations aux handicapés, les mots « , uniquement en cas d'hospitalisation, » sont insérés entre les mots « l'allocation d'intégration et » et les mots « pour deux tiers ».

20 juillet 1999.